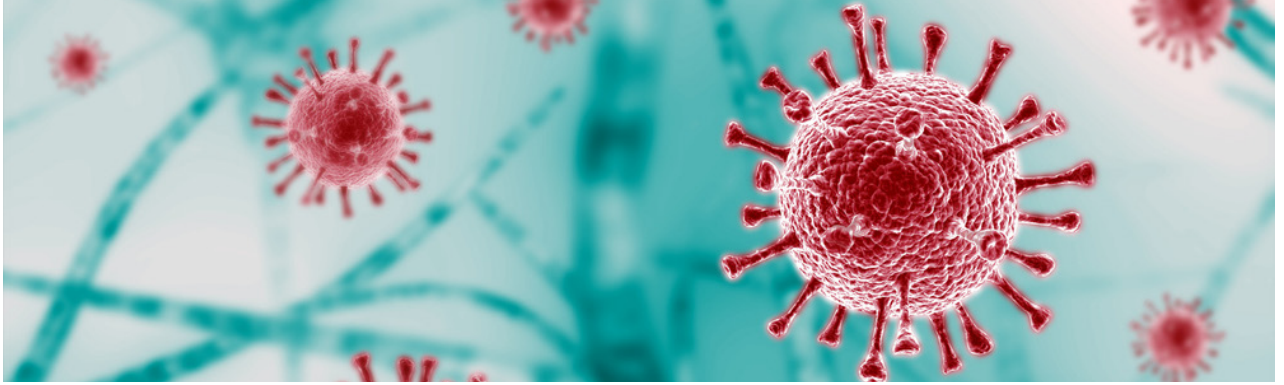


STK Başkanları Covid-19'un Sektöre Etkilerini ve Süreci Değerlendirdi



2019 yılının sonlarında Çin'de ortaya çıkan ve 2020 yılının ilk aylarında dünyaya yayılmaya başlayan Covid-19 salgını küresel ölçekte bir krize dönüşürken ülke ekonomilerini temelinden sarstı. Ülkemizin de derinden etkilendiği bu kriz, hali hazırda hassas olan ülke ekonomisini bir miktar daha kırılğan hale getirdi.

Ülkemiz madencilik sektörü ise bu krizden en hızlı ve en çok etkilenen sektörlerden birisi olarak öne çıktı. Özellikle madencilik sektörü tarafından üretilen ürünlerin önemli bir kısmının Çin'e ihraç ediliyor olması, bu problemin madencilik sektörü özelinde daha da derinleşmesine sebep oldu.

Konuyla ilgili görüşlerini aldığımız madencilik sektörünün önde gelen sivil toplum kuruluşlarının (STK) başkanları da yaşanan sürecin madencilik sektörü açısından olumsuz durumlarını öne çıkartırken, hem kurum olarak üyelerine verdikleri destek hem de devletin bu süreçte sektöre desteklerini **Madencilik Türkiye** dergisine aktardılar.

Yaşanan bu sürecin madencilik sektörü açısından çok zorlu olduğu tüm STK'ların ortak görüşü olarak ön plana çıkarken devletin bu süreçte madencilik sektörüne verdiği desteklerin de memnuniyet uyandırdığı görüldü. STK başkanlarının süreçle ilgili düşünceleri şu şekilde oldu:

STK'larımız alfabetik olarak sıralanmıştır.

AGÜB Başkanı Şevket Koruç: "Çözüm Odaklı Yaklaşımlar Sektöre Moral Oldu"

Agrega Üreticileri Birliği (AGÜB) Yönetim Kurulu Başkanı Şevket Koruç, ülkemiz agrega sektörünün inşaat sektörünün hammadde-sini temin eden, büyük bir bölümü KOBİ ölçeğinde işletmelerden oluşan bir sektör olduğunu dile getirirken ülkemizde Ağustos 2018 döneminde başlayan ve günümüze kadar etkileri devam eden ekonomik dalgalanma neticesinde sektörün, 2019 yılını yaklaşık %40 daralma ile 240 milyon ton üretim yaparak noktaladığını aktardı. Bu

dönemde özellikle hazır beton ve asfalt üreticilerinin yaşadığı nakit sıkışıklığının ve kamu projeleri için müteahhitlere yapılan ödemelerin vadelerinin uzamasının agrega üreticilerinin de yaptıkları satışların tahsilatlarını olumsuz etkilediğini ve nakit akışlarının bozulmasına neden olduğunu aktaran Koruç ayrıca, bu yıl Mart ayından itibaren iç pazardaki ilave daralma ile de her geçen gün sektörün üzerindeki olumsuz etkilerin artmaya devam ettiğinin altını çizdi.

Salgının etkisinin önümüzdeki aylarda azalmasının herkesin beklentisi olduğunu da sözlerine ekleyen Koruç, salgının dünya ve ülke ekonomisine yarattığı tahribatın onarımının da biraz zaman alacağını vurguladı. Koruç, "Bu nedenle 2021 sonuna kadar sektörün tamamını desteklemeye yönelik tedbirlerin kademe-li olarak devam ettirilmesi, üretimlerin ve istihdamın korunması açısından büyük önem taşımaktadır." ifadelerini kullandı.

Salgın sonrası normalleşme döneminde özellikle şantiyele-ri kapalı olan üreticiler için ilgili mevzuatlarda yapılacak düzenlemeler ile maden kanununun 37. maddesine göre geçici tatil alan işletmelerin mevzuattan kaynaklanan idari ve mali yükümlülüklerinin ortadan kaldırılması, benzer şekilde orman mevzuatı ile ilgili yükümlülüklerinin de askıya alınmasının son derece önemli olduğunu belirten Koruç, faaliyete devam eden



Şevket Koruç

nacak sosyal ve çevresel problemlerin önüne geçilmesi, depreme dayanıklı yapılar için gerekli agregaların tedariklerinin devamlılığı adına, agrega madenciliği ile ilgili bölgesel planlara ihtiyaç duyulduğunu belirtti. Koruç, şehirlerin uzun vadeli agrega ihtiyacı, bu ihtiyacın hangi kaynaklardan hangi lojistik şartlar ile temin edilebileceğinin belirlenmesinin, mevcut kaynakların verimli bir şekilde tüketime sunulması adına imar planlarında madencilik faaliyeti yapılan alanlar ile yaşam alanları arasında uygun koruma mesafelerinin bırakılmasının son derece önemli olduğunu da altını çizdi.

Sektör için kritik önemdeki bir diğer konunun ise kamu yatırımları için kamu kurumlarına tahsis edilen hammadde üretim izinleri olduğunu belirten Koruç, “Çoğunluğu yol kenarlarına yakın alanlarda yer alan hammadde üretim izinli alanları arabamızla seyahat ederken görmemiz mümkün. Bu alanlarda maalesef müteahhitlerin önceliği proje süresi içinde gerekli üretimi yapıp işi bitirmek oluyor ve sonrasında bizlerin de gördüğü yüksek uçurumlar, düzensiz bırakılmış topografya ve dağınık yığınlar kalıyor. İşte bu durum kamuoyu hafızasında madenciliğin çevreyi umursamadan, geliş güzel yapılan bir iş olarak kalmasına neden oluyor.

Söz konusu problemin çözümü adına getirdiğimiz öneri hammadde üretim izni talep edilen alana uygun mesafede şayet agrega üreten bir işletme varsa, bu talebin öncelikle mevcut işletmelerden yine hem işletmeyi hem de kamu yatırımını zora sokmayacak koşullarda karşılanması şeklindedir.” dedi.

Yaşanan süreçte madencilik sektöründe yer alan diğer STK’lar ile birlikte gerek Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, gerek Hazine ve Maliye Bakanlığı, gerekse Tarım ve Orman Bakanlığı nezdinde gerçekleştirdikleri sözlü ve yazılı temaslara, sektörün içinde bulunduğu bilhassa satış hacmi ve nakit sıkışıklığı ile ilgili sorunları dile getirdiklerini ifade eden Koruç, bunun neticesinde madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün, Vergi Usul Kanunu’nun mücbir sebep hükümlerinden faydalanacak sektörler arasına alındığını ifade etti. Ayrıca 26/3/2020 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan torba yasa ile mücbir sebep hallerinden birinin gerçekleşmesi durumunda Enerji Bakanlığına, Maliye Bakanlığının da görüşünü alarak, üreticilerimizin Maden Kanunu’ndaki idari ve mali yükümlülüklerini erteleme yada taksitlendirme yetkisi verildiğini de aktaran Koruç, geçtiğimiz günlerde de Enerji Bakanlığı tarafından bu konuda bir genelge yayınlanarak söz konusu ertelemelerin sektöre duyurulduğunu, ayrıca sektördeki üretim maliyetleri içinde ciddi bir yer tutan orman arazi izin bedeli ödemelerinin 3 ay ertelenmesi konusunda da yine torba yasa ile gerekli düzenlemelerin TBMM tarafından yapıldığını, bu sürenin sonunda da 3 ay daha uzatılması hususunda Tarım ve Orman Bakanlığı’na yetki verildiğini sözlerine ekledi.

Bu zor günlerde bakanlıkların madencilik sektörünü desteklemek üzere sergiledikleri çözüm odaklı yaklaşımlarının kendilerine moral olduğunu söyleyen Koruç, “Üretimlerimizin ve istihdamın devamlılığı adına bizleri motive etmiştir. Ben başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Fatih Dönmez olmak üzere, Hazine ve Maliye Bakanımız Berat Albayrak’a ve Tarım ve

Orman Bakanımız Bekir Pakdemirli’ye ve bakanlarımızın tüm ekiplerine sektörüm adına teşekkürlerimi sunmak istiyorum.” ifadelerini kullandı.

AMD Başkanı Hasan Yücel: “Bu Süreçte Altın Fiyatlarında Yaşanan Artış Altın Üreticilerine Hızır Gibi Yetiştirdi”

Altın Madencileri Derneği (AMD) Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Yücel, sağlık alanında başlayıp iktisadi, mali ve insani açıdan bütün dünyayı etkisi altına alan, dünya nüfusunun yarısına yakınının kısmen veya tamamen evine çekildiği, hemen her yerde sosyal ilişkilerin en aza indiği, dünyada üretimin ortalama üçte birinin durduğu, bu ekonomik durgunluğun sonucu olarak 1,6 milyar insanın işsiz kalacağı tahmin edildiği küresel bir salgından ‘altın üreticileri’ olarak etkilendiklerini, Covid-19’un altın madenciliğinde de çarkların yavaş dönmeye, hatta bazı işletmelerin durma noktasına gelmesine yol açtığını söyledi.

Ülkemiz ve dünya genelinde sağlıkla ilgili alınan tedbirler yüzünden özellikle altın üretimi için gerekli olan kimyasal ürün, makine-ekipman, araç ve gereçlerin tedarik zincirinde ciddi sıkıntılar yaşadıklarını ifade eden Yücel, üretim için gerekli olan bazı ürünleri Çin yerine Avrupa ülkelerinden tedarik etmeye başladıklarını, uçaklar kalkmadığı için dünyanın dört bir yanından ithal ettikleri ürünleri de denizyolu veya kargo uçaklarıyla temin etmek zorunda kaldıklarını belirtti.

Tedarik zinciri ve ithal edilen ürünlerin adreslerinde yaşanan bu değişikliklerin ve güçlüklerin, ister istemez üretim maliyetlerinde artışa sebep olduğunu aktaran Yücel, bu dönemde altın fiyatlarında yaşanan artışın da üretim maliyetleri artan işletmelere adeta hızır gibi yettiğini vurguladı. Cumhurbaşkanı’nın öncülüğünde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın sektöre ilgili aldıkları tedbirlerin de bu artışa destek olduğunu ifade eden Yücel, “Altın üreticilerinin şimdilik en az kayıpla bu küresel salgını atlatacağına inanıyoruz. Aksi takdirde bizim için de alarm zilleri çalabilirdi.” şeklinde konuştu.

Salgın döneminde AMD olarak aldıkları tedbirleri dile getiren Yücel, Covid-19 salgınının çalışma yaşamında birçok ilkin yaşanmasına vesile olduğunu, altın üreticileri olarak şirket ve işletmelerimizin ‘Acil Durum Eylem ve Risk Planlarını’ Covid-19 küresel salgınına karşı alınacak önlemleri kapsayacak şekilde güncellediklerini ifade etti. ▶



Hasan Yücel

Cumhurbaşkanlığı, Sağlık Bakanlığı, Bilim Kurulu, Enerji Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün kararları doğrultusunda işletmelerde Covid-19 ile etkin mücadele edilmesi amacıyla alınması gereken ne tedbir varsa almaktan kaçınmadıklarının altını çizen Yücel, "Salgın ortaya çıkar çıkmaz güncellediğimiz aksiyon planlarını hayata geçirerek, her işletmede oluşturulan salgın kriz masaları sayesinde, risk grubunda bulunanlarla, beyaz yakalıların evden çalışmasını sağladık." şeklinde konuştu.

Hem dernek hem de işletmelerde yapılması zorunlu olan tüm toplantıları ve eğitim faaliyetlerini, telekonferans yöntemiyle uzaktan yapmayı tercih ettiklerini aktaran Yücel, yurtdışı ve yurtiçi seyahatlerini iptal ettiklerini, yurtdışından dönen çalışma arkadaşlarının da 14 gün karantinada kalmasını sağladıklarını vurguladı.

Salgınla etkin mücadele edilmesi amacıyla maden sahalarındaki çalışan sayısını sosyal mesafe ve izolasyonu koruyacak şekilde asgari seviyeye indirdiklerini de sözlerine ekleyen Yücel, gerçekleştirdikleri çalışmalar hakkında şunları söyledi: "Zorunlu üretim faaliyetlerimizi en az çalışanla sürdüreceğiz şekilde esnek çalışma sistemine geçtik. Zaruri haller dışında maden sahalarına ziyaretçilerin girmesine izin vermedik. İşletmelere girişlerde tüm çalışanların, alt işverenlerin, mal ve hizmet sağlayıcıların temasız ateş ölçer ile vücut ısılarının kontrol edilmesini sağladık. Çalışanların yeterli ve uygun miktarda maske, eldiven, su, sabun, alkol bazlı el antiseptiklerine ve hijyen malzemelerine erişimini temin ettik.

Servislerde sosyal mesafeyi koruyacak şekilde oturma düzenine geçilirken, yemekhane, yatakhane, soyunma odaları, lavabo ve tuvaletler gibi ortak kullanım alanlarında sosyal mesafe kuralına özen gösterilmesine, hatta yemekhanelerde sıcak yemek yerine kumanya verilmesi gibi tedbirleri hayata geçirdik. Bütün bu önlemleri çalışanlarımızın ve toplumumuzun sağlığını korumak amacıyla hayata geçirmekte tereddüt etmedik. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da "Önce İnsan, sonra çevre, sonra madencilik" felsefesiyle hareket etmeye devam edeceğiz."

Üyelerine salgın sürecinde yol göstermek ve desteklemek adına yapılan çalışmalar hakkında da bilgiler veren Yücel, "Meşhur bir Temel fıkrası vardır: Temel'i idam sehпасına çıkarmışlar, boynuna ilmiği geçirdikten sonra sormuşlar: 'Söyleyecek son bir sözün var mı?' Temel yanıtlamış: 'Ha bu bana bir ders olsun!' Covid-19 salgınından herkes gibi altın üreticileri olarak bizim de çıkaracağımız dersler olacaktır. Her ne kadar teknolojinin getirdiği imkânlardan faydalansak da evden çalışmanın, şirkette çalışmak kadar verimli ve efektif olmadığını yaşayarak öğrenmiş bulunuyoruz. Covid-19 bütün ezberlerimizi bozdu. Çalışma hayatımızın, kurumlarımızın, gündelik hayat pratiklerimizin alt üst olduğu bir süreçten geçiyoruz. Kişi olarak, işveren olarak, yönetici olarak, çalışan olarak hepimizi düşünmeye zorlayan yeni bir gelişme bu. Biz de üyelerimizle bu yeni durumu masaya yatırıp, gerekli çalışma ve analizleri yaparak yeni döneme ilişkin herkes gibi yol haritamızı belirleyeceğiz." dedi.

Virüsün dünya ekonomisine olumsuz etkisine rağmen altın fiyatlarının yükselme eğiliminde olduğunu, bu durumun ül-

kemiz altın üreticilerine yansımaları da değerlendiren Yücel, altının her zaman kriz dönemlerinin, dalgalı piyasaların dalga kıranı ve güvenli limanı olduğunu, salgının etkisiyle global büyüme ve ticaret görünümünün kötüleşmesinin, ekonomideki daralma ve düşük faiz oranlarının ister istemez altını cazip hale getirdiğini vurguladı. Altın fiyatlarındaki bu keskin yükselişin konjonktürel olduğunu düşündüklerini de ifade eden Yücel, salgın kaynaklı belirsizliğin ortadan kalkmasıyla, piyasaların rayına oturması durumunda bu artışın duracağını, hatta fiyatların gerilemesinin bile söz konusu olabileceğini söyledi.

Covid-19 salgınının merkez bankalarındaki altın rezervinin önemini bize bir kez daha gösterdiğini ifade eden Yücel, "Yıllardır altın üreticileri olarak biz buna dikkat çekmeye çalışıyorduk. Bugün ister yabancı ister yerli olsun, Türkiye'de üretilen altının tamamını Merkez Bankası'na satmak zorunda. Yani kim üretirse üretsin, ülkemizde üretilen altının tamamı burada kalıyor. Bilimsel verilere göre, Türkiye'nin altın potansiyelinin 6 bin 500 ton civarında olduğunu biliyoruz. Bunu üretime dönüştürecek potansiyele, bilgiye, teknolojiye ve birikime de sahibiz. Bu potansiyele üretime geçirebilirsek Türkiye'yi kim tutabilir!" şeklinde konuştu.

2019 yılında ülkemizde 38 ton altın çıkararak Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdıklarını da ifade eden Yücel, Covid-19 salgını sonrasında uygulamaya koydukları esnek çalışma sistemi yüzünden işletmelerin üretimlerinde an itibarıyla dönemsel bir düşüş yaşandığını, 2020 yılında altın üretiminde yeni bir rekora imza atacaklarına da yürekten inandığını belirtti.

Salgın sürecinde madencilikle ilişkili kamu kurumları hakkında görüşlerini de sıralayan Yücel, her şeyden önce sağlık alanında alınan tedbirlerden dolayı Cumhurbaşkanımız, Sağlık Bakanımız, Bilim Kurulu üyelerimiz ve bütün sağlık çalışanlarımıza teşekkür borçlu olduklarını ifade ederken onların zamanında aldıkları tedbirler sayesinde Avrupa'da gelişmiş birçok ülke ile Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan ölüm olaylarının ve karmaşanın Türkiye'de yaşanmadığını söyledi.

Madenciliğin üreterek büyüyen Türkiye'nin lokomotif sektörlerinden birisi olduğu bilinciyle her zaman sektörün yanında olduğunu, madencilerin Nisan ayı sonuna kadar vermeleri gereken inceleme raporu, arama projesi, faaliyet raporu, işletme projesi gibi beyanlarının verilmesinin uzatılmasını, devlet hakkı ve ruhsat bedellerinin ödeme sürelerinin Aralık 2020 tarihine kadar ertelenmesini sağlayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na teşekkürü borç bildiklerini de sözlerine ekleyen Yücel, "Yine Covid-19 tedbirleri kapsamında, 'ağaçlandırma bedeli' ve 'arazi izin bedeli' ödemelerinin başvuru şartı aramaksızın 3 ay süreyle ertelenmesinden dolayı Tarım ve Orman Bakanlığımıza ayrıca teşekkür ediyoruz.

Eğer devletin ilgili birimlerinin zamanında aldığı bu tedbirler olmasa, üretim düştüğü için altın fiyatlarındaki artışlar da işletmelerimizi kurtarmaya yetmeyebilirdi. Devletimizin zamanında aldığı bu tedbirler sayesinde küresel bir krizi hafif şekilde, belki en az hasarla atlattığımız olacağız." dedi. ▶

EMİB Başkanı Mevlüt Kaya: "Türkiye'nin 2020 Yılında Pozitif Büyüme Rakamına Ulaşabilmesi İçin Tek Çıkış Yolu İhracatını Arttırmaktır"

Ege Maden İhracatçıları Birliği (EMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Mevlüt Kaya, Türkiye'nin yer altı zenginliklerini 'Hayatımız Maden' mottosuyla ekonomiye kazandıran EMİB olarak, 2019 yılını %3'lük ihracat artışla 946 milyon dolar döviz geliri ile geride bıraktıklarını hatırlattı. 2020 yılına büyük umutlarla girdiklerinin altını çizen Kaya, 2020 yılı için ihracatta 1 milyar doları aşma hedefi koyduklarını, 2020 yılının ilk ayında ihracattaki %22'lik artışta 2020 yılına güzel bir giriş yaptıklarını ve 76,5 milyon dolar dövizü ülkemize kazandırdıklarını söyledi.

Türk madencilik sektörünün açık ara en büyük ihracat pazarı Çin'in Wuhan şehrinde Aralık ayında ortaya çıkan ve kısa sürede salgına dönüşen Covid-19 virüsünün sadece madencilik sektöründe değil, tüm sektörlerde 2020 yılı için tüm dünyanın ekonomik hedeflerinin revizesini gündeme getirdiğini belirten Kaya, Covid-19'un etkisiyle 2020 yılı Ocak-Nisan döneminde Türkiye geneli maden ihracatının %7'lik kayıpla 1,3 milyar dolar olarak gerçekleştiğini aktardı.

Doğal taş ihracatına bakıldığında ise Ocak-Nisan 2020 döneminde %8'lik bir kayıpla 400 milyon dolarlık bir ihracat gerçekleştirildiğini ifade eden Kaya, blok doğal taş ihracatının ise bu dönemde Çin pazarındaki talep düşüklüğü nedeniyle %24 kayıpla 173 milyon dolar olarak gerçekleştiğini vurguladı.

2020 yılının Ocak-Nisan aralığında, EMİB olarak kayda alınan maden ihracatının Covid-19'a rağmen 2019 yılının Ocak-Nisan dönemine göre %1 artış ile 278 milyon dolar olarak kaydedildiğini belirten Kaya, doğal taş ihracatının ise %5 azalış ile 125 milyon dolar olarak gerçekleştiğini söyledi.

Yılbaşından itibaren diğer sektörlerin fuar, ticaret heyeti gibi etkinlikleri yaptığını sözlerine ekleyen Kaya, bu süreçte madencilik sektörünün önemli etkinliklerinin iptal edildiğini ya da ertelendiğini, dolayısıyla 2020 yılına sektörün fuar ve etkinlik olmadan başladığını ifade etti.

Ülkemiz madencilik sektörünün en önemli pazarlarının başta Çin olmak üzere AB, ABD ve Ortadoğu ülkeleri olduğunu dile getiren Kaya, "Çin'e ihracatımızın tamamen durması, diğer ül-

kelerde (özellikle Ortadoğu ülkelerinde) siparişlerin bekletilmesi dolayısıyla madencilik sektörü büyük sıkıntı yaşamaktadır. Ocak ayında en büyük alıcımız olan Çin'e normal seyreden blok mermer ihracat rakamları Şubat ayında %43, Mart ayında %68 oranında düşmüş, Nisan ayında ise normalleşmeye başlayarak Ocak-Nisan 2020 dönemini %23 kayıpla kapamıştır." şeklinde konuştu.

Çin'in salgın sürecinde diğer ülkelerden 1-2 ayda önde gittiğini belirten Kaya, oradaki insani hareketlerin normale dönmeye başladığını, Çin'de inşaat sektöründe mevsimlik işçilerin çalışması nedeniyle, sektörün durma noktasında geldiğini, çünkü bu çalışanların seyahat edemediklerini ancak şu an bu çalışanların seyahat etmeye başladıklarını aktardı.

Çin'de doğal taş üretim tesislerinin yoğun olarak yer aldığı Yunfu bölgesinde tek bir Covid-19 vakası görülmediğini de ifade eden Kaya, buradaki tesislerin de şu an yavaş yavaş üretim yapmaya tekrar başladıklarını, Mayıs ayından itibaren Çin'den gelecek doğal taş talebinin kademeli olarak artış göstermesini beklediklerini de sözlerine ekledi.

Ülkemizdeki firmaların bu dönemde doğal taş ürünlerinin resimlerinin gönderilmesi yoluyla satışlarına az da olsa devam ettiklerini belirten Kaya, "Bu sürece katkı sağlaması amacıyla, biz de Çin'den ciddi sayıda bir alıcıyı karantina süreçlerini de dikkate alarak Sağlık Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı koordineli olarak Türkiye'ye getirmeyi planlıyoruz. Şu an birçok Çinli alıcı firma Türkiye'ye geliyor. Bu firmalarımızı blok mermer üreticisi firmalarımızla buluşturmayı planlıyoruz.

Şu an İtalya ve İran'dan Çin'e ihracat yapılamıyor. Ancak Türkiye'den ihracat şu an Çin'e gerçekleşiyor. Bu dönemde firmalarımızın Çinli firmalara sürekli kendini hatırlatarak bu durumu fırsata çevirme şansı var." dedi.

Tüm dünya ülkelerine bu dönemde yapılan maden ihracatının düşmesi, şirketlerin devlete, piyasaya, istihdam ettiği personele (Doğrudan 150.000 kişi, dolaylı olarak ise 2 milyon kişiye) karşı yükümlülüklerini yerine getirmekte büyük sorunlar yaşamasına neden olduğunu belirten Kaya, "Madencilik sektörü tarım sektörü ile toplumların hammadde ihtiyaçlarını sağlayan iki temel üretim alanından biri olmakla birlikte 2019 yılında gerçekleştirdiği yaklaşık 4,7 milyar dolarlık ihracat rakamına ek olarak diğer sektörlerle hammadde üreterek ülkemizde 40 milyar dolara yakın değer oluşturmaktadır.

İhracatta yaşanan bu sıkıntıların yanında ülke içerisinde tüketilen hammaddeleri sağlayan madencilik sektörünün alt kollarında faaliyet gösteren özellikle KOBİ niteliğindeki şirketler üretim ve tahsilat süreçlerinde telifsiz zor sıkıntılar yaşamaya başlamışlardır. Bu nedenlerle ilk açıklanmış ekonomik istikrar kalkını paketinde sektörümüzün dahil edilmesi için sektörümüzde faaliyet gösteren bütün STKlarımızın da destekleri ile Hazine ve Maliye Bakanlığımız tarafından kapsama alınmasını sağladık." ifadelerini kullandı.

Yine bu dönemde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın sektöre önemli katkıları olduğunu da belirten Kaya, "Madencilerin nisan▶



Mevlüt Kaya

ayı sonuna kadar vermeleri gereken inceleme raporu, arama projesi, faaliyet raporu, işletme projesi gibi beyanları ertelenerek 30 Eylül 2020 tarihine uzatıldı. Mali yükümlülüklerden devlet hakkı ve ruhsat bedellerinin ödeme süreleri 28 Aralık 2020 tarihine kadar ertelendi. 24 Ocak 2020 tarihinde Elazığ ve Malatya illerinde meydana gelen depremden dolayı bu illerde doğrudan etkilenen maden ruhsat sahipleri ve rödovansçıların da vermeleri gereken rapor, proje gibi beyanları 30 Eylül 2020 tarihine, yapmaları gereken devlet hakkı ve ruhsat bedeli ödemeleri de 28 Aralık 2020 tarihine kadar uzatıldı." dedi.

Türk madenciliklerinin henüz değerini tam olarak bulamadığını, değerini bulması için EMİB olarak, Ticaret Bakanlığı'nın da destekleriyle, aktif 2 UR-GE projesinin faaliyetlerine bu dönemde elektronik ortamda yaptığı toplantılar ile devam ettiğini ve elektronik sektörel ticaret yapmayı planladıklarını da ifade eden Kaya, "Bu yıl iki kez ertelenen ve Ekim ayı içerisinde düzenlenmesi planlanan dünyanın en büyük doğal taş fuarı olan 'Xiamen International Stone' fuarı ile ilgili gelişmeleri takip ediyor, 6-9 Haziran 2020 tarihlerinde elektronik ortamda gerçekleştirilecek fuar ile ilgili firmalarımızın bilgilerini fuar idaresine iletmek üzere topluyoruz. Ayrıca geçen yıl açtığımız 'wechat' hesabımızdan da paylaşımlarımıza ara vermeden devam ediyoruz." dedi.

Bu yıl ilk defa 'Taşa Sanat Kat' teması ile 'Doğal taş Proje ve Tasarım Yarışmasını' düzenlediklerini de sözlerine ekleyen Kaya, bu yarışmaları bölgemizin katma değerli ürün ihracatına ciddi anlamda katkıları olacağını düşündüklerini, Mart ayı itibarıyla kapanan ve elektronik ortamda dersleri devam eden üniversitelerimizin derslerine dahil olup yarışmanın tanıtımına aktif olarak devam edeceklerini söyledi. Kaya sözlerini şu sözlerle sonlandırdı: "Ben ve yönetim kurulum bu sektörde taşın altına elimizi değil gövdemizi koymuş durumdayız. Ancak sektör olarak yaşanan salgın süreci nedeniyle önümüzde gerçekten ciddi günler bizi bekliyor. Ama bizim mottomuz; inadına ihracat, inadına üretimdir. Çünkü başka kurtuluşumuz ve başka bir Türkiye yok. Türkiye'nin 2020 yılında pozitif büyüme rakamına ulaşabilmesi için tek çıkış yolu ihracatını arttırmaktır. Bunun için bugüne kadar verilmiş desteklerin yılın geri kalanında artarak devam etmesi gerekmektedir."

İMİB Başkanı Aydın Dinçer: "Üçüncü Çeyrekten İtibaren Kısımın Daha Olumlu Bir Tablodan Söz Edebiliriz"

İstanbul Maden İhracatçıları Birliği (İMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Aydın Dinçer, Çin'de başlayıp Avrupa'ya sonra da Amerika Kitasına geçen salgının bir dünya krizine sebep olduğunu belirtirken ekonomi tarafında oluşturulan bütün 2020 projeksiyonlarını tersine çevirdiğini, salgının etkilerini ilk yaşayan sektörlerden olduklarını ve ilk etapta Çin pazarında bu sıkıntıyı yaşadıklarını söyledi (Maden ihracatının %31'i, doğal taş ihracatının da %37'si Çin'e gerçekleştirilmektedir).

Gelinen noktayı ve bundan sonrasında neler olabileceğini daha rahat ifade edebilmek adına rakamlara yakından bakmakta fayda olduğunu belirten Dinçer, "Sektör olarak 2020'ye iyi bir giriş yaptık. 2020 Ocak ayı ihracatımız 330 milyon dolar olarak gerçekleşti ve geçen yılın aynı dönemine göre yaşanan

artış %8,6'ydı. En önemli pazarımız olan Çin'de Şubat ayı itibarıyla başlayan geri çekilme, Mart ayına geldiğimizde hem maden hem de doğal taş tarafında yaşanan toplam daralma ile birlikte %68'lere ulaştı. Salgının bu sırada dünya geneline yayılması ise diğer pazarlarımızda da daralmaları beraberinde getirdi.

Ocak ihracatının iyi olması, Şubat ayının tamamı ve Mart ayının bir kısmında Çin'de sert daralmaya rağmen diğer pazarlarda ihracat devam ettiği için ilk çeyrek rakamları geçen yılın aynı dönemine göre %3,06'lık küçülmeye sonuçlandı. Ocak-Nisan 2020 dönemi rakamlarına baktığımızda ise maden sektöründe yaşanan daralmanın %6,41 olduğunu görüyoruz. Nisan ayında Çin pazarında üretime kontrollü geçişle bu pazarda hareketlenme başladı." dedi.

İkinci çeyrekte, karantina koşullarında kontrollü gevşemelerin siparişlere kısmen etki etmesini, bununla birlikte gerilemelerin kısmen azalarak devam etmesini beklediklerini ifade eden Dinçer, küreselleşen dünyada bütün ülkelerin bir zincirin halkalarıymış gibi birbirine bağlı olduğunu ve herhangi bir ülkede yaşanan sorunun ülkemizi de doğal olarak etkilediğini kaydetti. Dinçer sözlerini şu şekilde sürdürdü: "Yaşadığımız bir dünya krizi, dolayısıyla etkisi daha fazla ve uzun sürecek. IMF, küresel ekonomik görünüm raporunu %3 küçülme olarak revize etti. Dünya Ticaret Örgütü'nün 2020 için en iyimser senaryosu dünya ticaretinde %13'lük daralma, en kötü senaryosu ise %40'luk düşüş. Euro Bölgesi'nde de %6'lara varan bir küçülme beklenirken, salgın öncesi iktisadi duruma dönüş için öngörülen tarih 2022 olarak açıklandı.

Özetle, Çin'de başlayıp bütün dünyaya yayılan salgın, sadece sınırları kapatıp ticareti ağırlaştırmakla kalmadı; ekonomide yavaşlamaya neden oldu, fabrikaların yarı kapasite ile çalışması sonucunu doğurdu, arz – talep dengesini bozdu. Salgın kelebek etkisi gibi bütün sektörlerdeki dinamikleri bozarken, hammadde ve enerji gibi iki önemli rolü ile her şeyin temelinde bulunan sektörümüz bu olumsuz süreci çok daha yoğun ve hızlı yaşadı."

Bununla birlikte madencilik sektörünün en çabuk toparlanabilecek sektörlerden birisi olduğunu da aktaran Dinçer, bunun nedenini üretim için enerji ve hammaddenin olmazsa olmaz olduğu şeklinde açıkladı. Bugün bunu Çin pazarında rahatlıkla gözlemleyebildiklerini de ifade eden Dinçer, Covid-19 salgını tedbirlerinde başarıya ulaşan ve normalleşmeyle birlikte kıs-



Aydın Dinçer

men üretime geçen Çin pazarında, dört aylık döneme bakıldığında geçen yıla oranla %4,90 düşüş görüldüğünü, aylık bazda bakıldığında ise Nisan ayında geçtiğimiz Mart ayına oranla Çin'e yapılan maden ihracatında %20 artış görüldüğünü söyledi. Dinçer, bütün ülke pazarları göz önünde bulundurulduğunda üçüncü çeyrekte kısmen daha olumlu bir tablodan söz etmeye başlanacağını düşündüklerini de sözlerine ekledi.

Mermer ihracatı konusunda mevcut durumu özetleyen ve bilgiler veren Dinçer, ülkemizin toplam maden ihracatının yarısına yakınına doğal taşların oluşturduğunu belirtirken 2019 yılında gerçekleştirilen 4,3 milyar dolarlık maden ihracatının 1,86 milyar dolarını doğal taşların oluşturduğunu aktardı. Maden sektörünün alt kırılımlarına bakıldığında da salgından ilk etkilenen grubun madencilik sektörü olduğunu gördüklerini ifade eden Dinçer, bunun en büyük nedeninin 1,86 milyar dolarlık doğal taş ihracatının 695 milyon dolarının Çin'e yapılıyor olması olduğunu belirtti.

2020 yılının Ocak ayı, toplam 330 milyon dolarlık maden ihracatının 151,6 milyon dolarını doğal taşın oluşturduğunu da aktaran Dinçer, "Nisan ayı sonunda ise doğal taş sektöründe geçen yılın ilk dört ayına oranla %7,98 düşüş ile 494,1 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirildi. Doğal taş ihracatımızın 173,1 milyon dolarlık kısmı blok doğal taş, 321 milyon dolarlık kısmı ise işlenmiş doğal taş ihracatına ait. Dört aylık dönemde blok doğal taşta %24,33 düşüş yaşanırken, işlenmiş doğal taşta %4,15 artış yaşandı." dedi.

Çin'e alternatif pazarlar konusunda sorulan sorumuzu da cevaplayan Dinçer, "Doğal taş ihracatında lider pazarımız Çin iken, işlenmiş doğal taşta lider ABD. İMİB olarak stratejimiz; var olduğumuz pazarlardan aldığımız payı arttırmak ve yeni pazarlar oluşturmak. Çin bizim için çok önemli ve yerine alternatif bir pazar koyma imkânımız yok. Ancak Çin pazarından daha fazla pay alırken aynı oranda pay alabileceğimiz ikinci, üçüncü hatta dördüncü pazarlar yaratma gayretimiz ve çalışmalarımız devam ediyor." ifadelerini kullandı.

Dünyada toplam doğal taş ithalatının 18 milyar dolar ve bunun yaklaşık %38'ini (6,8 milyar dolar) mermer ve traverten ithalatının oluşturduğunu da vurgulayan Dinçer, "Ülkeler olarak baktığımızda 3,4 milyar dolar doğal taş ithalatı ile ABD'nin başı çektiğini görmekteyiz. Ve bu rakam yaklaşık 1,2 milyar dolar ile mermer ile travertene ait. Dünyanın en büyük ikinci doğal taş ithalatçısı ise 2,6 milyar dolar ile Çin ve bu rakamın 1,6 milyar dolarını mermer ve travertenin oluşturduğunu görüyoruz. Bu rakamlar çok önemli.

Türkiye'nin 650 renk ve desende mermer ile 150 farklı türde doğal taşta sahip olduğunu göz önüne aldığımızda bu veriler bize çok önemli bir şey söylüyor. Doğru bir strateji ile bu pazarlardaki etkinliğimizi çok daha yukarılara çıkarabiliriz. Türkiye bugün Çin ve Hindistan'dan sonra dünyada doğal taş üretiminde üçüncü sırada bulunuyor. İşleme merkezlerimizle bu alandan ciddi bir yol kat ettik." şeklinde konuştu.

An itibarıyla Çin'den sonra Avrupa, Amerika ve ülkemizde kontrollü bir şekilde yeni normale geçiş sürecinin başladığını belirten Dinçer, ihracatta eskisi gibi kolaylık, serbestlik yaşana-

cağı anlamına gelmediğini, önceden farklı sebeplerden dolayı nispeten düşük pay alınan pazarlar düşünülürken, bugün pek çok pazara jeopolitik olarak çok daha yakın bir noktada bulunduğumuzu, hastalığı kontrol altında tutmamız ve aynı şekilde süreci, sağlığı önceleyecek şekilde yürüttüğümüz gibi nedenlerle daha çok tercih edilebileceğimizi ifade etti.

Çin'in ardından Avrupa ve ABD'de de kontrollü bir şekilde karantina koşullarında gevşemeye gidileceğinin de duyurulduğunu aktaran Dinçer, aynı şekilde Türkiye'nin de kendisi için önüne bir takvim koyduğunu, ekonomi tarafında birdenbire bir toparlanma beklemediklerini ama salgının yeni bir 'normal' yarattığını, bu yeni normalin kurallarına uyulması halinde, üçüncü çeyrek itibarıyla daha olumlu bir tabloyla karşı karşıya gelinebileceğini söylemenin mümkün olduğunu da sözlerine ekledi.

Salgın süreci ve sonrası için madencilikle ilişkili kamu kurumlarına önerilerde bulunan, Covid-19 sonrasına daha etkin ve kaybolan zamanın hızla kazanacak şekilde hazır olunabilmesi için maden kanununun hızla çıkarılması, Orman Bakanlığı'nın izin süreçlerini kısaltılmasının önem arz ettiğini belirten Dinçer, "Bununla birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı başta olmak üzere diğer ilgili bütün kurumlara, salgının sektörümüze olumsuz etkilerini azaltmak için verdikleri desteğe tekrar teşekkürlerimizi sunarız. Tüm diğer sektörlerde sağladığı hammadde ile iç pazarda 40 milyar dolarlık değer oluşumuna katkı sağlayan, 4,3 milyar dolar ihracatla ülke ekonomisine destek olan, doğrudan 150 bin, dolaylı 2 milyon insanı istihdam eden maden sektörü olarak; istihdamı koruyup ayakta kalmamız için verilen destekleri çok önemsiyoruz." dedi.

Salgından ilk etkilenen sektör olması nedeniyle süreci en hızlı etüt eden, fizibilite çalışmalarına hızla başlayan sektörlerden birisi olduklarını da ifade eden Dinçer, üyeleriyle süreci çok yakın bir şekilde yürüttüklerini, yaşanan daralmanın sektöre etkisini Şubat ayı itibarıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı başta olmak üzere ilgili bütün yapılarla paylaştıklarını ve çözüm önerileri geliştirip sunduklarını belirtti. Bu taleplerinin karşılık bulmasının oldukça sevindirici olduğunu belirten Dinçer, "Mücbir sebep koşullarının uygulanması; Eximbank tarafında kredi ödemelerine sağlanan kolaylık; orman izin bedelleri, ağaçlandırma bedeli, arazi izin bedeli ve teminat bedelinin ertelenmesi; istihdamın korunması ve sektörümüzün ayakta kalması için son derece önemliydi." şeklinde konuştu.

Dinçer ayrıca, İMİB olarak şu anda NACE kodları nedeniyle bütün üyelerinin mücbir sebep koşullarından faydalanamadığını, burada ki aksaklığın düzeltilmesi için görüşmelerin sürdüğünü de aktardı.

Üyelerine salgın sürecinde yol gösterdiklerini ve destekleme adına çalışmalar yaptıklarını da aktaran Dinçer, salgınla birlikte oluşan krizin sektörler üzerindeki tahribatını azaltmak için devletin bir takım düzenlemeler gerçekleştirdiğini, paketler çıkardığını, kamu bankalarının da benzer şekilde hem kredi yaratma tarafında hem de ödemeleri erteleme tarafında iyileştirmelere gittiğini, bu süreç-

te madencilğe özel konular üzerine üyelerinin desteklenmesi için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile görüşmeler yaparak üretimlerle ilgili mali ve teknik yükümlülüklerin ertelenmesi, Orman Bakanlığı ile görüşmeler gerçekleştirerek mali yükümlülüklerin ertelenmesi konularında taleplerinin olduğunu ifade etti. İMB olarak, üyelerinin yararına olan ve faydalanabileceklerini düşündükleri bütün gelişmeler hakkında kendilerine bilgilendirmeler yaptıklarını da ifade eden Dinçer, "Süreci onlardan ayrı ve bağımsız bir yerdeymiş gibi yaşamadık, onlarla birlikte yaşadık ve yaşamaya devam ediyoruz. Salgın sonrasında hazırlık için stratejiler oluşturduk ve çalışmalara başladık. Şöyle ki; salgınla birlikte oluşan yeni normal ve ona eşlik edecek olan korumacılık uygulamaları ihracatta yeni iletişim kanallarını gündeme getirdi. Bütün bu yenilikleri yakından takip ediyor, üyelerimize bilgi veriyoruz. Yeni normal ile bizler, sektörümüzün bütün dünyaya kendisini tanıtmaya ve iş bağlantılarına devam edebilmesi için e-B2B görüşme kanalları üzerine çalışmalar yürütmekteyiz. Aynı şekilde online ticaret heyetleri ve sanal fuar çalışmalarına yönelik ön hazırlıklara başladık. Yurt dışında markalaşmaya yönelik mimar ve tasarımcıları hedef alarak, yurt dışındaki önemli kurum ve kuruluşlar ile iş birliği yaparak Türk doğal taşlarının dijital ortamda tanıtılması ve hedef kitleye yönelik webinar düzenlenmesi konularında çalışmalarımız başladı. Oluşan yeni normalde pazarlarda derinleşmek, yeni pazarlar bulmak, teknolojiyi ne kadar etkin ve verimli kullanacağınızla çok bağlantılı olacak. Bundan ötürü bu tarafı çok önemsiyoruz, üyelerimizin de çok önemseyeceğini biliyoruz." ifadelerini kullandı.

MJD Başkanı Ahmet Şentürk: "Bu Dönemi Göreceği Olarak Az Etkilenerek Atlatacak Olan Kuruluşlar İçin Bu Kriz, Yıl Sonuna Doğru Fırsata Dönüşebilir"

Maden Jeologları Derneği (MJD) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Şentürk, maden yatırımlarının diğer yatırımlara göre daha uzun vadeli yatırımlar olduğunu, bu yönüyle Covid-19 salgınının dünyayı belli bir süre etkileyeceğini ifade etti. Uzun vadeli bakıldığında etkisinin yıl sonuna kadar veya 2021'in ilk aylarından itibaren ortadan kalkacağı düşüncesinde olduğunu aktaran Şentürk, kısa vadede, tedarik zincirlerindeki kırılma ve dünya ticaretindeki daralma yüzünden hammadde fiyatlarında ciddi düşüşler söz konusu olacağını da sözlerine ekledi. Bundan dolayı maden şirketlerinin nakit akışlarının salgın nedeniyle çok olumsuz etkilendiğini de aktaran Şentürk, bu süreçte mutlaka çok zorlanacak şirketlerin olacağını kaydetti.



Ahmet Şentürk

Virüsün maden aramacılığı ve sondaj çalışmalarına etkilerini de değerlendiren Şentürk, bu dönemlerde şirketlerin harcamalarında kısıtlamaya gittiğini, ilk olarak da arama harcamalarını kısıtladıklarını söyledi. Son yıllarda belli sıkıntılar yaşanan maden aramalarına, salgının da olumsuz etkilerinin yansıtacağını aktaran Şentürk, bunları ilerleyen günlerde daha iyi görüp, değerlendirme şanslarının olacağını ifade etti.

Salgın süreciyle ilgili üyelerinden kendilerine gelen geri bildirimleri de aktaran Şentürk, "Çalıştıkları kurumlara göre oldukça farklı geri dönüşler oldu. Şirket merkezlerinde çalışan üyelerimiz bu dönemi çoğunlukla evden çalışarak geçirmek zorunda kaldılar. İşletmelerde üretim devam ettiğinden üretim jeologlarımız genel olarak çok az etkilenmiş gibi görünüyor. Arama jeologlarımız için ise her iki durum da söz konusu. Sevindirici olan, yoğun bir işten çıkarma sürecinin şimdiye kadar bize yansımamış olmasıdır." dedi.

Şentürk dernek olarak bu süreçte üyelerine yol göstermek veya desteklemek adına ilerleyen günlerde uzaktan eğitim programlarını devreye sokmak için ciddi bir hazırlık içerisinde olduklarını söyledi.

2020 yılının birçok açıdan sorunlarla geldiğini ifade eden Şentürk, 2020 yılının geri kalanı için şu öngörülerde bulundu: "Altını dışında geri kalan tüm hammadde fiyatlarında beklendiği gibi ciddi bir düşüş söz konusu. Bu belli bir süre daha böyle gidecek gibi gözüküyor. Ama 'kişi başına hammadde tüketimi' bu kısa sürede düşse bile yıl sonuna doğru, tedarik zincirinin yeniden salgın öncesindeki şekliyle oluşacağını ve hammadde fiyatlarının eski seviyelerine hatta bunun üzerine çıkacağını düşünüyorum. Bu dönemi göreceli olarak az etkilenerek ve iyi yöneterek atlatacak olan kuruluşlar için bu kriz yıl sonuna doğru fırsata dönüşebilir".

Öngörülerinden sonra temennilerini de dile getiren Şentürk, "Öncelikle, insanlığın hammadde ihtiyacının hava-su-gıda gibi temel bir ihtiyaç olduğu, tedarik zincirinin kırılması ile alt-üst olan dünya ticaretinin tekrar eski düzenine kavuşması için yine her şeyin madencilik üzerinden sağlanacak olan hammadde tedariki ile başlayacağını ve bunun da madencilik için çok önemli bir fırsat olacağını düşünüyorum." dedi.

Salgın süreci ve sonrası için madencilikle ilişkili kamu kurumlarına önerilerini de sıralayan Şentürk, özellikle ETKB ve MAPEG'in ruhsat sahiplerinin yükümlülüklerini yıl sonuna kadar ertelediği için sektöre önemli bir destek sağladığını, bunu çok duyarlı bir yaklaşım olarak gördüklerini dile getirdi. Bu karara Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın da katkısını unutmamak gerektiğini sözlerine ekleyen Şentürk, "Biz her zaman madencilik faaliyetlerinin çok çeşitlilik arz ettiğini ve alt sektörlerin birbirinden farklı koşulları olduğunu savunduk. Bundan dolayı idare, alt sektörler ile ayrı ayrı iletişim sağlayarak, tüm diğer sektörlerle sağlanan mali desteklerden faydalandırılmalıdır. En büyük destek, yürüyen projelerin izin süreçlerindeki sıkıntılarının giderilmesi olacaktır. Özel olarak orman bedelleri ile ilgili uygulama zaten bu bedelleri ödemekte zorlanan işletmelerin, bir de üstüne salgından dolayı hammadde fiyatlarındaki düşüşle gelirlerinin iyice düşmesinden dolayı çok büyük bir ▶

yük olmaya devam ediyor. Bu konu tekrar gündeme gelmeli ve bu bedeller makul seviyelere indirilmelidir. Aramalar ile ilgili olarak; arama harcamalarında KDV ve ÖTV'nin minimuma indirilmesi veya muafiyet getirilmesini her zaman olduğu gibi şimdi de savunuyoruz. Aramalarda arazi kullanım bedellerinin kaldırılmasını, sadece verilen zararın tanzim edilmesinin esas alınmasını öneriyoruz." şeklinde sözlerini sonlandırdı.

MASİS Başkanı Naci İlci: "Bizler, Yer Altının Göz Kamaştırıcı Cevherleriyle Türkiye'nin Geleceğini Aydınlatıyoruz"

Maden Sanayii İşverenleri Sendikası (MASİS) Yönetim Kurulu Başkanı Naci İlci, Covid-19 salgınının belki de en çok etkilediği sektörün madencilik sektörü olduğunu belirterek madencilik sektörünün ihracat odaklı çalışan bir iş kolu olduğunu, Aralık 2019'da ilk vakaların Çin Halk Cumhuriyeti'nde görülmeye başlamasıyla birlikte sektörün en önemli ticari ortaklarından biri olan Çin ile temasın tamamen kesilmesinin ardından, salgının yaygınlaşması sonucunda diğer bölgelerdeki hareketliliğin de azalarak durma noktasına geldiğini söyledi. Ayrıca alınan zorunlu tedbirler nedeniyle birçok maden sahasında üretim faaliyetlerinin askıya alınmak durumunda kaldığını da ifade eden İlci, bundan dolayı işletmecilerin hiç gelir elde edemediğini sözlerine ekledi.

Esasen salgından önce de sektörün özellikle mevzuat kaynaklı önemli sorunları olduğunu aktaran İlci, bu önemli sorunlara ilave olarak yaşanan salgının da sektörü derinden etkilediğini altını çizerek vurguladı.

Madencilik sektörü özelinde 2020 yılının olumlu geçeceğine dair bir görüş hakimken ortaya çıkan salgın nedeni ile şu an birçok işletmenin faaliyetlerini durdurma noktasına geldiğini, yeni projelerin de belirsiz süre ile ertelendiğine dair bilgiler mevcutken madencilik bu süreci zor bir şekilde de olsa atatabileceğini belirten İlci, "Bu konuda MASİS olarak sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmeye çalıştık. Salgın sürecinden sektörümüzün en az hasarla çıkabilmesi için hükümetimiz tarafından atılması gereken adımlar hakkında raporlar hazırlayarak ilgili mercilere sunduk. Görüşlerimizin büyük bir bölümünün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız tarafından kabul gördüğüne memnuniyetle tanık olduk. Sektörün idari ve mali yükümlülükleri yılsonuna ötelenerek maden işletmelerimiz rahatlatılmış oldu." ifadelerini kullandı.



İlci ayrıca, Bakan Bekir Pakdemirli'nin talimatlarıyla Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yetki kapsamına giren sorunlara yönelik olarak bir çalıştay düzenlendiğini de duyurdu. Bu çalıştayda madencilik sektörünün taleplerini dile getirerek salgın sürecindeki olumsuzlukların bertaraf edilmesi için ivedilikle atılması gerekli olan adımları Bakan Yardımcısı ve Orman Genel Müdürü başta olmak üzere tüm kurum yöneticilerine ilettiklerini söyleyen İlci, sözlerini şöyle sürdürdü: "İnanıyoruz ki bu çalıştayda ele alınan, yüksek orman izin bedelleri, aşırı şekilde uzayan izin süreçleri ve işletmecilerimize uygulanan yaptırımlar gibi konular üzerinde de hassasiyetle durulacaktır."

Tüm süreç boyunca tensipleri nedeniyle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a, talimatları ve yaklaşımlarından dolayı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'e, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye, ilgili Bakan Yardımcıları ve bürokratlar ile bu görüşmelerin yapılmasında köprü vazifesi görerek desteklerini esirgemeyen TİSK Genel Başkanı Özgür Burak Akkol ve tüm konfederasyon yetkililerine teşekkür eden İlci, "Elbette şu ana kadar alınan tedbirler çok önemlidir ancak sektörün biriken sorunlarının çözümü için yeterli değildir. Salgın sonrası durağanlaşması beklenen ekonomiye maden firmalarımızın gerek ihracat gerekse istihdam anlamında daha fazla katkı sunabilmesi için maden kanunu çalışmalarının süratle tamamlanarak ruhsat güvencesini tesis eden ve yatırımlara özendirilen bir metinle yürürlüğe girmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu kanunun hazırlanması sürecinde sendika olarak sunduğumuz katkıların kanun metnine yansımalarını almayı umut ediyoruz. Yerlilik ve millilik düzeyi en yüksek sektör olan madencilik için pozitif bir ayrımcılıkla ele alınıp önemine uygun şekilde gerekli her argümanla desteklenmesini bekliyoruz. Bu sıkıntılı süreci ancak böyle bir bakış açısı ve yaklaşımla, elbirliğiyle aşabiliriz." dedi.

Elbette ki zor bir dönemden geçtiklerini de sözlerine ekleyen İlci, buna rağmen ümitsizliğe kapılma ya da hareketsiz kalma lüksüne sahip olmadıklarını hem ülkeye hem de çalışanlarına karşı büyük sorumlulukları olduğunu ifade etti. Tüm zorluklara rağmen büyük bir devlet olduğumuzun altını çizen İlci, "Büyük devletten alacağımız büyük desteklerle bu badireyi de atlatacağımıza yürekte inanıyoruz. Dayanışma içinde, özveri ve çalışmayla Türk madencilik için hak ettiği konuma çıkarmak adına mücadelemiz her zamankinden çok daha güçlü şekilde devam edecektir." şeklinde konuştu.

Bu süreçte üyeleriyle olan iletişimlerini canlı tutmaya çalıştıklarını ifade eden İlci, kamu kurumlarıyla gerçekleştirdikleri görüşmelerde kendilerinden derledikleri gerçek saha verilerinden faydalandıklarını, gelişme ve görüşmeler hakkında kendilerini sürekli şekilde bilgilendirmeye özen gösterdiklerini ifade etti. Bu süreçte karşılaştıkları güçlükleri aşabilmeleri için gerekli olan temasları sağlayarak işlerini kolaylaştırmaya çalıştıklarını da aktaran İlci, salgın süreci boyunca yönetim kurulu toplantılarına kesintisiz şekilde devam ettiklerini, tüm kurumlar gibi kendilerinin de teknolojinin sunduğu olanaklardan istifade ederek görüşmeleri gerçekleştirdiklerini, normalleşme sürecinin başlamasıyla birlikte projelere kaldıkları yerden devam etmek için sabırsızlandıklarını da sözlerine ekledi. ▶

Maden işverenleri olarak öncelikle sektörün ülke ekonomisi açısından taşıdığı eşsiz değer yeterince anlaşılmadığını düşündüklerini söyleyen İlci, bu konuda bıkmadan usanmadan kamuoyunu bilgilendirmeye devam edeceklerini vurguladı. Ancak bu ülkenin böylesi derin bir sağlık krizinden, ekonomik açıdan az hasarla çıkabilmesi için katma değeri ve yerlilik düzeyi yüksek, döviz ve istihdam yaratıcı madencilik gibi iş kollarının önemsinmesi ve desteklenmesi gerektiğini de ifade eden İlci, sektörün hak ettiği ilgiyi ve desteği görmesi halinde, yaşamın her alanına etki eden ve dijital dünyanın vazgeçilmez konumundaki madenciliğin ülkenin geleceğine ışık tutacağına yürekten inandıklarını söyledi. İlci, sözlerini şu şekilde sonlandırdı: “Zira bizler, yer altının göz kaşıyıcı cevherleriyle Türkiye’nin geleceğini aydınlatıyoruz...”

TMD Başkanı Ali Emiroğlu: “Salgın Sonrasında En Hızlı Toparlanacak Sektörlerin Başında Madencilik Sektörü Gelecek”

Covid-19 salgınının tüm insanlığı ve dünya ekonomisini derinden sarsmaya devam ettiğini belirten Türkiye Madenciler Derneği (TMD) Yönetim Kurulu Başkanı Ali Emiroğlu, başlangıçta fazla önemseyen Covid-19’un hızla yayılıp canlar almaya başladığında tüm ülkeler tarafından geç de olsa önlemler alınmaya başladığını aktararak sözlerine başladı. Bu süreçte ülkemizde salgın ile ilgili fedakârca ve cansiperane çalışmaları ile mücadele eden tüm sağlık ordusuna minnet ve şükranlarını sunan Emiroğlu, Covid-19 salgınından en fazla etkilenen sektörlerden birisinin de madencilik sektörü olduğunu altını çizdi.

Madencilik sektörünün geçmişten bu yana birçok zorluğu yaşadığını vurgulayan Emiroğlu, Covid-19 salgınının tüm dünya ticaretini, üretimini durma noktasına getirdiğini bunun da sektörün sorunlarını daha da ağırlaştırdığını söyledi. Çin’in dünya maden piyasasının belirleyicisi ve en büyük alıcısı olduğunu sözlerine ekleyen Emiroğlu, ağırlıkla Çin’e ihracat yapan doğal taş ve krom madenciliğinin çok daha fazla etkilendiğini, salgın döneminde birçok madenin de fiyatlarının düştüğünü, satış fiyatlarının üretim maliyetlerini karşılayamaz seviyeye geldiğinin altını çizdi.

Bu zorlu dönemde madencilik sektörünün temel hedefinin çalışanlarının sağlığını korumak, istihdamın ve üretimin devamlılığını sağlamak olduğunu aktaran Emiroğlu, bu amaçla TMD Maden Platformunu oluşturan 15 STK ile birlikte başta Enerji ve



Ali Emiroğlu

Tabii Kaynaklar Bakanlığı olmak üzere, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve bu bakanlıklara bağlı kuruluşlar ile yoğun temaslar yaptıklarını, sektörün ayakta kalabilmesi, istihdamın azalmaması, üretimin devam edebilmesi, işletmelerin salgın sonrasında da sorunsuz devam edebilmesini sağlamak amacıyla ihtiyaç duyulan destekler konusunda taleplerini yazılı ve sözlü olarak yetkili mercilere ilettiklerini ve bu taleplerinin de karşılık bulduğunun altını çizdi.

Emiroğlu, bu süreçte destek veren ve madencilik sektörünün yanında hissettiklerini düşündükleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’na da çok teşekkür ettiklerini belirtti.

Üyelerine salgın sürecinde yol göstermek adına yaptıkları çalışmalarından da söz eden Emiroğlu, “Geçen sene oluşturulan TMD-İSG komitesi işletmelerde alınması gereken önlemler ile ilgili bir kılavuz rehber hazırladı. Bu rehberi hem üyelerimize hem de tüm sektöre ilettik. Covid-19 salgınının işletmelere yayılmaması için önemli bir kılavuz olan bu rehberi birçok işletme titizlikle uyguladı ve bunda da yüksek başarı sağlandı.

Ayrıca İSG komitesi salgınla ilgili örnek ‘Acil Eylem Planı’ rehberi hazırladı. Bunu da üyelerimize ilettik ve olası bir olumsuz durumda işletmelerin hazırlıklı olması sağlandı. Genel olarak baktığımızda maden işletmelerinde hem Sağlık Bakanlığı’nın yayınladığı önlemler paketi hem de maden işletmeleri özelinde alınan önlemler ve çalışanlara verilen eğitimler sayesinde süreç doğru şekilde yönetildi, yönetilmeye de devam ediliyor diye düşünüyorum.” şeklinde konuştu.

2020 yılı için ön görüşlerini de aktaran Emiroğlu, 2020’yi hem dış pazar hem de iç pazar anlamında değerlendirmeleri gerektiğini belirtirken ülkemizin jeopolitik olarak çok sıkıntılı bir bölgede olduğunu, Ortadoğu’daki savaş ve sıkıntıların maalesef bitmediğini, birçok komşu ülkede ciddi sorunlar olduğunu ve buna ilave olarak ABD ve Avrupa’nın Covid-19 salgınından oldukça fazla etkilenmesinin de ihracatı olumsuz etkilediğini ifade etti.

Ihracat rakamlarına bakıldığında maden ve doğal taşın en büyük alıcısının Çin olduğunu vurgulayan Emiroğlu, “Pazarı çeşitlendirek dahi dünyada Çin’e alternatif bir pazar geliştirmek pek mümkün değil. Dünya ekonomisi globalleşti. Salgının tüm dünyada yayılması dünya ticaretini olumsuz etkiliyor ve salgın ile ilgili olumlu haberler almadığımız sürece normale dönmek de pek kolay olmayacak. Bu anlamda 2020 yılına ihracat anlamında fazla umutla bakamıyorum.” şeklinde konuştu.

2020 yılında ülkemiz iç pazarında da zorlu bir dönem yaşanacağını düşündüklerini belirten Emiroğlu, inşaat sektöründe devam eden sıkıntıların özellikle doğal taş sektörünü çok daha fazla etkileyeceğini sözlerine ekledi.

Covid-19 salgınının madencilik sektörüne etkilerini iki ayrı tarih aralığında değerlendirmenin daha doğru olacağını belirten Emiroğlu, “2020 Ocak-Mart döneminde 2019 yılı ihracat bağlantılarına istinaden nispeten ihracatta çok büyük düşüşler yaşanmadı. ▶

İSTANBUL MADEN İHRACATÇILARI BİRLİĞİ (TÜRKİYE GENELİ) – AYLIK MAL GRUBU BAZINDA MADEN İHRACAT İSTATİSTİKLERİ										
	NİSAN 2019		2019		NİSAN 2020		2020		% FARK (2019/2020)	
	MİKTAR (Kg)	DEĞER (FOB-Ş)	Birim Fiyat (\$ / TON)	MİKTAR (Kg)	DEĞER (FOB-USD)	Birim Fiyat (\$ / TON)	MİKTAR (Kg)	DEĞER (FOB-Ş)		
ENDÜSTRİYEL MİNERALLER										
TABİİ BORATLAR VE KONSANTRÉLERİ	62.433.510	19.464.672	311,77	57.257.400	16.972.963	296,43	-8,29	-12,80		
FELDSPAT	535.388.330	17.514.397	32,71	352.017.270	13.467.902	38,26	-34,25	-23,10		
BENTONİT	74.542.286	7.796.294	104,59	85.003.557	8.452.283	99,43	14,03	8,41		
MANYEZİT	29.197.078	7.384.404	252,92	36.848.453	8.310.163	225,52	26,21	12,54		
KUVARŞ,KUVARZİT	52.416.951	7.556.677	144,16	36.034.091	4.860.747	134,89	-31,25	-35,68		
ALÇI TAŞI,ALÇILAR	107.855.028	4.165.656	38,62	140.423.552	4.351.087	30,99	30,20	4,45		
TUZ	39.496.624	3.003.470	76,04	57.055.946	3.908.908	68,51	44,46	30,15		
PERLÜT	68.822.035	3.206.721	46,59	61.248.217	3.185.173	52,00	-11,00	-0,67		
KÜKÜRT	4.613.187	534.260	115,81	8.476.343	2.235.482	263,73	83,74	318,43		
BARİT,WHİTHERİT	10.919.620	1.706.798	156,31	11.141.477	1.497.050	134,37	2,03	-12,29		
POMZA	36.627.559	1.747.918	47,72	23.922.200	1.032.344	43,15	-34,69	-40,94		
DİĞER MİNERAL MADDELER	52.521.469	1.581.316	30,11	8.365.398	1.003.660	119,98	-84,07	-36,53		
KAOLİN VE KAOLİNLİ KİLLER	26.620.599	718.816	27,00	35.633.886	925.440	25,97	33,86	28,75		
ZİMPARA VE DİĞER TABİİ AŞINDIRICILAR	7.929.844	573.206	72,28	1.163.326	212.545	182,70	-85,33	-62,92		
DOLOMİT	4.977.035	184.363	37,04	2.661.385	191.119	71,81	-46,53	-3,66		
GRAFİT	218.393	165.041	755,71	223.016	152.211	682,51	2,12	-7,77		
SELESTİN	780.000	80.584	103,31	1.620.000	151.489	93,51	107,69	87,99		
DİĞER KİLLER	1.022.772	126.587	123,77	20.773.893	113.511	5,46	1.931,14	-10,33		
TABİİ STEATİT,TALK	740.036	250.627	338,67	236.239	69.576	294,51	-68,08	-72,24		
KAVRULMAMIŞ DEMİR PİRİTLERİ	497.460	43.366	87,17	391.160	33.539	85,74	-21,37	-22,66		
MİKA	64.780	18.401	284,05	42.000	19.526	464,91	-35,17	6,12		
SİLİSLÜ FOSİL UNLARI, SİLİSLÜTOPRAKLARI	17.530	14.688	837,86	2.300	6.130	2.665,37	-86,88	-58,26		
LÜLE TAŞI	214	601	2.811,96	0	0	-	-100,00	-100,00		
TOPRAK BOYALAR VE MİKALİ TABİİ DEMİR OKS	0	0	-	0	0	-	-	-		
TABİİ KALSİYUM FOSFATLAR	15	337	22.263,37	0	0	-	-100,00	-100,00		
TABİİ MAGNEZYUM SÜLFATLAR	0	0	-	0	0	-	-	-		
AMYANT	0	0	-	0	0	-	-	-		
TABİİ KRİOLİT VE SİOLİT	0	0	-	0	0	-	-	-		
ENDÜSTRİYEL TOPLAM	1.117.702.356	77.839.199	69,64	940.541.109	71.152.848	75,65	-15,85	-8,59		
METALİK CEVHERLER, METALKÜL VE KALİLE DİĞER CÜRUF										
BAKİR CEVHERLERİ	14.910.490	16.180.121	1.085,15	39.860.031	30.956.298	776,63	167,33	91,32		
ÇİNKÖ CEVHERLERİ	65.680.502	37.941.461	577,67	46.799.290	24.906.280	532,19	-28,75	-34,36		
KIYMETLİ METAL CEVH (ALTI, GÜMÜŞ, PLATİN)	7.000.047	12.435.676	1.776,51	6.923.148	17.843.111	2.577,31	-1,10	43,48		
KROM CEVHERLERİ	122.916.818	24.335.903	197,99	101.708.397	13.820.532	135,88	-17,25	-43,21		
KURŞUN CEVHERLERİ	7.507.206	9.939.332	1.323,97	12.077.867	12.378.336	1.024,88	60,88	24,54		
DEMİR CEVHERLERİ	42.406.455	2.515.010	59,31	123.659.810	7.600.840	61,47	191,61	202,22		
ALÜMİNYUM CEVHERLERİ	87.758.464	3.091.250	35,22	181.922.532	4.219.998	23,20	107,30	36,51		
NİKEL CEVHERLERİ	5.370.000	237.354	44,20	61.200.000	2.019.600	33,00	1.039,66	750,88		
GRANÜLE CÜRUF VE DÖKÜNTÜLER	142.000.000	3.507.750	24,70	143.439.500	1.776.254	12,38	1,01	-49,36		
ANTİMUAN CEVHERLERİ	180.000	878.522	4.880,68	170.000	651.722	3.833,66	-5,56	-25,82		
METAL KÜL VE KALINTILARI	591.600	489.851	828,01	356.528	281.625	789,91	-39,73	-42,51		
MANEGNEZ CEVHERLERİ	1.477.905	205.091	138,77	956.820	108.391	113,28	-35,26	-47,15		
DİĞER CÜRUF VE KÜLLER	20.284.440	61.908	3,05	27.500.000	82.500	3,00	35,57	33,26		
MÖLİBDEN CEVHERLERİ	0	0	-	223	821	3.684,31	100,00	100,00		
DİĞER METALİK CEVHERLER	1	19	22.344,83	0	0	-	-100,00	-100,00		
TUNGSTEN, URANYUM, TORYUM VE TİTANYUM CEVHERLERİ	50	184	3.673,80	0	0	-	-100,00	-100,00		
KOBALT CEVHERLERİ	30	318	10.599,00	0	0	-	-100,00	-100,00		
ZİRKONYUM, NİOBYUM, TANTALYUM, VANADYUM CEVHERLERİ	0	0	-	0	0	-	-	-		
KALAY CEVHERLERİ	0	0	-	0	0	-	-	-		
METALİK TOPLAM	518.084.008	111.819.749	215,83	746.574.146	116.646.308	156,24	44,10	4,32		
DOĞAL TAŞLAR (BLOK)										
MERMER-TRAVERTEN HAM, KABACA YONTULMUŞ VEYA BLOK	401.556.152	76.874.323	191,44	249.188.641	49.341.925	198,01	-37,94	-35,81		
GRANİT HAM, KABACA YONTULMUŞ VEYA BLOK	12.897.436	1.215.272	94,23	9.251.291	1.067.743	115,42	-28,27	-12,14		
KAYAĞAN TAŞI - HAM VEYA KABACA YONTULMUŞ	557.955	57.190	102,50	261.660	22.926	87,62	-53,10	-59,91		
TOPLAM	415.011.544	78.146.785	188,30	258.701.592	50.432.594	194,95	-37,66	-35,46		
DOĞAL TAŞLAR (İŞLENMİŞ)										
İŞLENMİŞ MERMER	149.809.592	58.943.883	393,46	112.594.124	44.997.594	399,64	-24,84	-23,66		
İŞLENMİŞ TRAVERTEN	51.360.686	18.549.000	361,15	50.450.594	17.782.506	352,47	-1,77	-4,13		
İŞLENMİŞ GRANİT	5.400.814	912.661	168,99	6.983.515	1.401.754	200,72	29,30	53,59		
İNŞAATA ELVERİŞLİ DİĞER İŞLENMİŞ TAŞLAR	3.213.290	1.979.496	616,03	2.530.529	1.369.815	541,32	-21,25	-30,80		
TABİİ TAŞLARDAN KALDIRIM VE DÖŞEME TAŞLARI	4.049.950	731.066	180,51	4.222.286	721.490	170,88	4,26	-1,31		
TABİİ TAŞLARDAN KARO,RANUL,PARÇA VE TOZLARI	1.181.258	628.868	532,37	1.002.840	696.271	694,30	-15,10	10,72		
KAYAĞAN TAŞI - İŞLENMİŞ	232.212	267.824	1.153,36	294.052	582.240	1.980,06	26,63	117,40		
TOPLAM	215.247.802	82.012.799	381,02	178.077.940	67.551.669	379,34	-17,27	-17,63		
DOĞAL TAŞLAR GENEL TOPLAMI	630.259.345	160.159.584	188,30	436.779.532	117.984.262	194,95	-37,66	-35,46		
MİNERAL YAKITLAR										
MİNERAL YAKITLAR	9.143.687	997.351	109,08	6.416.357	548.784	85,53	-29,83	-44,98		
MADEN TOPLAMI:	2.275.189.396	350.815.883	215,83	2.130.311.144	306.332.203	140,69	-6,37	-12,68		
MADEN DIŞI										
FERRO ALYAJLAR										
FERRO KROM	14.224.582	21.890.988	1.538,95	8.228.230	10.911.380	1.326,09	-42,15	-50,16		
DİĞER FERRO ALAŞIMLAR	476.850	843.194	1.768,26	728.005	931.690	1.279,79	52,67	10,50		
TOPLAM	14.701.432	22.734.183	1.546,39	8.956.235	11.843.071	1.322,33	-39,08	-47,91		
DİĞERLERİ										
DİĞER TAŞ VE MİNERALLERDEN EŞYA	809.297	6.336.869	7.830,09	897.101	6.580.189	7.334,95	10,85	3,84		
DOĞAL VE YAPAY AŞINDIRICI TOZ, KAUÇUK	706.651	4.680.015	6.622,81	612.134	3.771.056	6.160,51	-13,38	-19,42		
CÜRUF YÜNÜ,KAYAYÜNÜ,VB MİNERAL YÜNLER; GENLEŞT.MİNERAL MADD. VE KARIŞIMLAR	1.272.269	753.377	592,15	477.223	374.165	784,05	-62,49	-50,33		
DİĞER - (MADEN)	11.580	70.666	6.102,18	2.951	39.276	13.310,35	-74,52	-44,42		
İŞLENMİŞ MİKA VE MİKADAN EŞYA	3.326	38.193	11.484,73	1.724	8.952,86	5.188,86	-48,15	-59,58		
2.803.122	11.879.119	4.237,82	1.991.133	10.780.125	5.414,07	-28,97	-9,25			
MADEN DIŞI TOPLAMI:	17.504.554	34.613.302	1.947,368	10.947.368	22.623.195	2.078,195	-37,46	-34,64		
GENEL TOPLAM:	2.292.693.950	385.429.185	215,83	2.141.258.512	328.955.398	140,69	-6,61	-14,65		

Ancak Nisan ayı itibari ile dramatik düşüşler görüyoruz. Özellikle krom, çinko, endüstriyel hammaddeler ve doğal taş sektörlerinde çok ciddi düşüşler var. Bu rakamları güncel ihracat tablolarında da görebiliyoruz. Bu tablolara göre Mayıs ve Haziran aylarında da ihracatta azalma beklemekteyiz.” dedi.

Salgın sonrasında en hızlı toparlanacak sektörlerin başında madencilik sektörünün geldiğini de ifade eden Emiroğlu, madencilik sektörünün; cam, seramik, demir çelik, çimento, kireç, alçı, boya, kimya, döküm, kağıt vb. onlarca sanayi sektörünün hammaddesini sağladığını, ithalatta zorlanmaların olacağı bu dönemde, sanayinin hammadde güvenliğini de madencilik sektörünün sağlayacağını, sayılan tüm sektörlerin itici gücünün ise madencilik sektörünün olacağını önemine vurgu yaptı.

Bu yüzden madencilik sektörünün üzerindeki yüklerin hafifletilerek önünün açılması gerektiğini belirten Emiroğlu, izin süreçlerinin kısaltılması ve öngörülebilir olmasının sağlanmasının önemine değindi.

Kaldırılmayacak seviyeye gelmiş yüksek orman bedellerinin, 2014 yönetmeliğine uygun olarak belirlenmesi gerektiğini de aktaran Emiroğlu, “Madencilikte gelişmiş yabancı ülkelerden 1000-2500 katlara varan seviyede yüksek olan arazi izin bedelleri acilen indirilmelidir. Birkaç yıl içinde katlanarak artırılan ruhsat bedelleri ve devlet hakları makul seviyeye indirilmelidir. Madenlerin aranması ve işletilmesi özendirilmelidir. Madenlerin üretilme süreci ile ortaya çıkan toplam katma değer ve faydanın alınan bedellerin çok çok üzerinde olduğu zaten bir gerçektir.” şeklinde konuşurken sözlerini şu ifadelerle sonlandırdı: “Salgın tüm dünyada etkisini kaybetmesini ve hızla normale dönüşmesini diliyorum. Madencilik sektörünün Covid-19 salgını sonrasında da istihdamı ve ihracatı arttırmak ve ülke ekonomisine katkı sağlamak için var gücüyle çalışmaya devam etme azminde olduğunu belirtmek istiyorum.”

TÜMMER Başkanı İbrahim Alimoğlu: “İmalat Sektörü NACE Koduna Sahip Mermer Fabrikalarının Mücbir Sebep Kapsamına Alınması Gerekli”

Türkiye Mermer Doğaltaş ve Makinaları Üreticileri Birliği (TÜMMER) Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Alimoğlu, dünya ekonomisini durma noktasına getiren Covid-19 salgınının, tüm sektörlerde olduğu gibi mermer-doğal taş sektörünü de olumsuz yönde etkilediğini açıkladı. Salgının en büyük blok doğal taş ithalatçısı ülke olan Çin’de başlaması ve sonrasında dünya geneline yayılması sonucu ihracatın sekteye uğradığını aktaran Alimoğlu, işlenmiş üründe ilk pazarlar arasında yer alan Amerika Birleşik Devletleri’ne de satış yapılamaz hale geldiğini kaydederken bu süreçte hem blok hem de işlenmiş doğal taşta ihracata yönelik siparişlerin iptal edildiğini ya da ertelendiğini belirtti.

Geçtiğimiz yılın ilk dört ayını bu seneye karşılaştırdıklarında, blok mermerde %24 düşüş görüldüğünü, işlenmiş mermerde %4’lük bir artış gözükse de bu ürünlerin geçen yıl alınan siparişlerin ilk aylardaki sevkiyatından kaynaklandığını söyleyen

Alimoğlu, 2020 Nisan ayında geçen yıl ile karşılaştırıldığında işlenmiş mermerde %18’lik bir azalma olduğunu, yine blok doğal taş ihracatının da Nisan ayında %35 gerilediğini ifade etti.

Geçen yılın Nisan ayında Çin Halk Cumhuriyeti’ne gönderilen blok doğal taş da %27, Amerika Birleşik Devletleri’ne gönderilen işlenmiş doğal taşta ise %11 gibi bir düşüşün söz konusu olduğu belirten Alimoğlu, Irak’a gerçekleştirilen ihracatta %50, Mısır’a gerçekleştirilen ihracatta ise %11 düşüş görüldüğünü, aynı şekilde Avrupa ve Arap ülkelerinde de benzer düşüşlerin yaşandığını sözlerine ekledi.

Yurtiçi satışlarda da durumun pek iç açıcı olmadığını ifade eden Alimoğlu, salgının ülkemizde görüldüğü ilk günlerin hemen akabinde Mart ayında TÜMMER’e üye dernekler ile bölgeler hakkında görüşmelerde bulduklarını belirtti.

Yapılan görüşmeler sonucunda, mermer fabrikalarının %70’inin, mermer ocaklarının %80’inin kapatıldığını öğrendiklerini belirten Alimoğlu, “Kapatılan fabrika ve ocaklarda çalışanların bir aylık ücretli izne gönderildiği, faaliyette bulunan fabrika ve ocakların %50 kapasite ile tek vardiya çalıştığı, yine faaliyette olan fabrika ve ocaklarda çalışanların yarısının bir aylık ücretli izne çıkartıldığı ortaya konarken faaliyetini sürdüren sektörün bir kısmının da stoğa çalıştığını öğrendik.” ifadelerini kullandı.

‘Biz Bize Yeteriz Türkiyem’ kampanyası kapsamında İstanbul’da inşa edilen Pandemi Hastaneleri’ne destek amacıyla bir çalışma içine girdiklerini belirten TÜMMER Başkanı Alimoğlu, “İstanbul’da yapılacak Pandemi Hastanesi için TÜMMER olarak bir duyuru yaptık ve ‘Biz Bize Yeteriz Türkiyem’ kampanyası kapsamında hastanenin inşasında gerekebilecek mermerler için stokta bulunan ürünlerimizi bilâbedel gönderebileceğimizi söyledik. Ve geçtiğimiz hafta sonu hastanenin idari birimlerinde kullanılacak olan 60x60’lık ilk sevkiyatımızı gerçekleştirdik.” şeklinde konuştu.

NACE kodlarıyla ilgili yapılan çalışmalar hakkında da bilgi veren Alimoğlu, işlenmiş doğal taş ihracatında lider konumdaki ülkenin İtalya olduğunu vurgularken İtalya ile birlikte Avrupa ülkelerinin yaşadıkları durumun çok üzücü olduğunu aktardı. Alimoğlu sözlerini şu şekilde sürdürdü: “Bazı işlenmiş doğal taş alıcılarının bu ülkelere ürün temin edemediğini, ülkemiz üreticileri ile görüşmeye başladığı bilgilerini alıyoruz. Sektörümüz ▶



ÜRÜN GRUBU ADI	2019 NİSAN		2020 NİSAN		DEĞİŞİM	
	MİKTAR (Ton)	DEĞER (x bin USD)	MİKTAR (Ton)	DEĞER (x bin USD)	MİKTAR (%)	DEĞER (%)
GRANİT HAM, KABACA YONTULMUŞ VEYA BLOK	12.897	1.215	9.251	1.068	-28,27	-12,12
MERMER-TRAVERTEN HAM, KABACA YONTULMUŞ VEYA BLOK	401.556	76.874	249.189	49.342	-37,94	-35,81
KAYAĞAN TAŞI - HAM VEYA KABACA YONTULMUŞ	558	57	262	23	-53,04	-59,78
BLOK DOĞALTAŞ TOPLAM	415.012	78.147	258.702	50.433	-37,66	-35,46
İŞLENMİŞ MERMER	149.810	58.944	112.594	44.998	-24,84	-23,66
İŞLENMİŞ TRAVERTEN	51.361	18.549	50.451	17.783	-1,77	-4,13
İŞLENMİŞ GRANİT	5.401	913	6.984	1.402	29,31	53,62
İNŞAATA ELVERİŞLİ DİĞER İŞLENMİŞ TAŞLAR	3.213	1.979	2.531	1.370	-21,23	-30,79
KAYAĞAN TAŞI - İŞLENMİŞ	232	268	294	582	26,61	117,31
TABİİ TAŞLARDAN KALDIRIM VE DÖŞEME TAŞLARI	4.050	731	4.222	721	4,25	-1,38
TABİİ TAŞLARDAN KARO,RANÜL,PARÇA VE TOZLARI	1.181	629	1.003	696	-15,09	10,68
İŞLENMİŞ DOĞALTAŞ TOPLAM	215.248	82.013	178.079	67.552	-17,27	-17,63
DOĞALTAŞ TOPLAM	630.259	160.160	436.781	117.985	-30,70	-26,33

Kaynak: İMİB

ÜLKE	NİSAN 2019		NİSAN 2020		DEĞİŞİM (%)	
	Miktar (Ton)	Değer (xbinUSD)	Miktar (Ton)	Değer (xbinUSD)	Miktar	Değer
1 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	299.075	62.183	221.522	45.378	-25,93	-27,03
2 AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	54.319	22.929	49.521	20.409	-8,83	-10,99
3 SUUDİ ARABİSTAN	28.013	10.423	27.971	9.027	-0,15	-13,39
4 İSRAİL	24.605	5.804	24.726	5.140	0,49	-11,43
5 FRANSA	19.004	6.572	12.232	3.532	-35,63	-46,26
6 BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	6.591	3.941	6.984	3.084	5,96	-21,75
7 ALMANYA	18.520	3.073	15.418	2.806	-16,75	-8,71
8 AVUSTRALYA	5.088	2.765	5.019	2.768	-1,35	0,11
9 İRAK	13.348	4.068	6.160	2.010	-53,85	-50,6
10 TÜRKMENİSTAN	35	183	610	1.815	1623,8	892,65

Kaynak: İMİB

bu talebi temin edebilecek hammaddeye sahip ancak siparişlerin üretilebilmesi için devletimizden destek bekliyoruz. Mermer fabrikalarının, mermer ocaklarından gelecek hammadde olmadan çalışamayacağı gerçeğinden hareketle "Madencilik ve Taş Ocakçılığı" sektörünün NACE kodundan farklı bir koda sahip, mermerin işlendiği, özel işçilik gerektiren ürünlerin imal edildiği, yüksek katma değere sahip entegre tesisler olan, imalat sektörü NACE koduna sahip mermer fabrikalarının da mücbir sebep kapsamına alınması bu anlamda büyük zaruriyet arz ediyor."

Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapılan karbonat kökenli blok ihracatında ülkemizin ilk sırada yer aldığını belirten Alimoğlu, Çin pazarının hareketlenmesi ile ülkemizin blok ihracatının yeniden gerçekleşeceğini ancak önceki senelerde olan miktarlara ulaşmanın pek mümkün olmadığını ifade etti.

Son günlerde, başta Çin olmak üzere dünya ülkelerinden yavaş yavaş normalleşme sinyalleri gelmeye başladığını da vurgulayan Alimoğlu, "Ülkeler üretim faaliyetlerine başlama, devam etme hazırlığı içerisinde. Dijital fuarların, sanal ticaret heyetlerinin düzenlenmesi, telekonferans yöntemi kullanılarak firmalara birebir alıcılar ile görüşme olanağının sağlanması gündemde. Bunun yanı sıra, bazı firmalarımız sanal gerçeklik uygulamalarından faydalanarak ürünlerini sanal ortama taşıdı ve alıcılara bu ürünleri 3D olarak görüntüleme, inceleme imkânı tanıdı. Salgın ile mücadelede bu güzel haberleri duymak sektörümüz için son derece ümit verici. Ancak, normalleşme sürecinin epey bir zaman alacağı da bir gerçek. Bundan sonra sektörümüzü zorlu bir süreç bekliyor. Her şeyden önce sabırlı olmak, işletmelerimizde aldığımız tedbirleri belli bir süre daha uygulamak zorunda kalacağız gibi görünüyor. Önümüze çıkacak fırsatları hızlı bir şekilde değer-

lendirmemiz gerekecek. Belki ilerleyen dönemlerde ihracatımızda oluşan açığı yılın geri kalanında bir nebze de olsa kapatma şansını yakalayabiliriz." dedi.

YMGV Başkanı Güven Önal: "Kömür Madenlerinin Bir Kısmı Üretimini Durdururken Bir Kısmı da %30-40 Kapasite ile Çalışıyor"

Yurt Madenciliğini Geliştirme Vakfı (YMGV) Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Güven Önal, Covid-19 salgınının, ülkemizde altın madenciliği dışındaki tüm madenciliği etkilediğini belirlerken sosyal mesafe sağlamak üzere işçiliklerin azaltıldığını ve bunun sonucu olarak üretimlerin düştüğünü söyledi. Alınan önlemler ile ek maliyetlerin ve üretimin azalması sonucu genel maliyetlerin arttığına vurgu yapan Önal, dünyada cevherlere olan talebin azalması nedeniyle, pazarda daralmalar olduğunu ve stokların biriktiğini ifade etti. Kömür madenciliğinde ise kömür yakan 6 enerji santralinin kapalı olduğunu ve salgın döneminde enerji talebinin azalması sebebiyle, kömür madenlerinin bir kısmının üretimini durduğunu sözlerine ekleyen Önal, bir kısmının da %30-40 kapasite ile çalışır hale geldiğini, bu bağlamda çok sayıda çalışanın ücretsiz izne gönderildiğini ve mağdur olduğunu belirtti.

Kaynak: İMİB

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün, madencilere talep edilen, rapor ve ödeme erteleme kararlarına teşekkür ederek sözlerine devam eden Önal, bakanlığın madencilerin yanında olmasını takdirle karşıladıklarını altını çizdi. YMGV'nin salgın başlangıcından itibaren, önlemler konusunda maden şirketlerine yazılar gönderdiğini de aktaran Önal, web sayfası ve e-haberli kanalı ile bilgiler yayınladıklarını aktardı.

Salgın süresinde madencilerin yeni projeler üretmesini, talep daralması ile oluşan pazarlama güçlüklerine, madendeki üretim, verim ve genel performansı artırarak, maliyet düşürücü ve kalite artırıcı önlemleri almalarını önerdiklerini de açıklayan Önal, "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndan ve hükümetimizden, başta krom, kömür ve doğal taşlar olmak üzere, stoğa çalışan madenlere 'stok kredisi', üretimini durduran şirketlere ise 'üretimden yeniden başlama' kredisi verilmesini dilemekteyiz. Dünya ile birlikte ilk kez böyle bir salgın yaşayan ülkemizin, bu badireden en az zararlı çıkmasını arzu ediyor ve sağlıklı günler diliyoruz." şeklinde sözlerini sonlandırdı. ●



Güven Önal